

**FORSIKRINGSBEVIS**

FORSIKRINGSNUMMER

UTSTEDT

**Plantekultur****Hva er forsikret** **Forsikringssum** **Egenandel**

Forsikringssted

Forsikringsstedet  
Frilandskultur:**Forsikringen dekker**

Ulykke

- Egenandelen beregnes i prosent av sum driftsinntekter

- Avbruddstid 24 måneder

Planteskadegjørere

- Egenandelen beregnes i prosent av sum driftsinntekter

- Avbruddstid 12 måneder

Forsikringstaker har ved forsikringens ikrafttredelse erklært at kulturen / planteproduksjonen er sykdomsfri, ikke er inne i en prøvetakingsperiode for å bli erklært fri for en bestemt planteskadegjørere og ikke har vært behandlet for planteskadegjørere siste året.

Avlingssvikt

- 15% av totalt tap, maks erstatning kr 100.000

Forsikringstaker har ved forsikringens ikrafttredelse erklært at kulturen ikke er eller har vært utsatt for klimatiske forhold til skade for kulturens utvikling.

Naturskade

Ingen

8 000

**Sikkerhetsforskrifter - hva sikrede må gjøre for å forebygge skader - se til slutt i del 1**

Dersom dette ikke overholdes, kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8 og § 4-11. Dette gjelder også forsikringstaker, ektefelle/samboer, avløser og andre som er ansvarlig for forsikret produksjon.

**Ansvarsbegrensninger****Sikrede må varsle Gjensidige**

- hvis produksjonen endres til annet enn det som er avtalt på forsikringen

Ellers kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort (forsikringsavtaleloven § 4-6).

Sikrede må ved **forsikring av SPF svinebesetning** varsle Gjensidige hvis konvensjonelt svinehold eller hold av utegris etableres nærmere forsikringsstedet enn 400 meter. Dette har vesentlig betydning for risikoen for skade, og kan føre til at retten til erstatning faller helt eller delvis bort (FAL §4-6).**Sikrede må også varsle Gjensidige**

- hvis skadeforebyggende tiltak/utstyr endres

Ellers kan erstatningen reduseres forholdsmessig - ut fra forholdet mellom avtalt og riktig pris (forsikringsavtaleloven § 4-7).

**Pris**

kr

Herav naturskade

kr

**Frist for å melde skade**

Skade/krav skal meldes til Gjensidige innen ett år etter at forsikrede / den som har rett til erstatningen, fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet. Ellers kan retten til erstatning falle bort.

**Klagemuligheter**

Dersom det er noe du ikke er fornøyd med, kan du kontakte

- Gjensidiges Kundeombud
- Finansklagenemnda



## FORSIKRINGSBEVIS

FORSIKRINGSNUMMER

UTSTEDT



## Plantekultur

	Dekkes	Dekkes ikke
Hvem forsikringen gjelder for?	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Forsikringstaker</li> <li>- Ektefelle / samboer med felles adresse i folkeregisteret</li> </ul>	
Hva er forsikret?	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Planteproduksjon oppgitt i forsikringsbeviset basert på sum driftsinntekter siste regnskapsår, herunder <ul style="list-style-type: none"> <li>- planter under produksjon på friland</li> <li>- salgsferdige planteprodukter på friland</li> <li>- frilandskultur under oppformering</li> <li>- høstede planteprodukter i 4 døgn etter høstetidspunktet</li> </ul> </li> </ul>	
Hvor forsikringen gjelder?	I Norge	
Hvilke skader/hendelser?	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Plutselig og uforutsett skade ved</li> <li>- <b>direkte ytre påvirkning</b> på frilandskultur under oppformering i veksthus eller bygning</li> <li>- <b>brudd på egen vannledning</b> med tilknyttet utstyr</li> <li>- <b>brann</b></li> <li>- <b>tyveri og hærverk</b></li> <li>- <b>at transportmidlet har vært utsatt for sammenstøt</b>, velting, akselbrudd eller lignende alvorlig ulykke, begrenset til kr 100.000</li> <li>- <b>Driftstap som følge av</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- skade nevnt i punktene ovenfor</li> <li>- erstatningsmessig skade på bygning (etter gjeldende bygningsforsikring) som inngår i den forsikrede kulturens driftsopplegg</li> <li>- plutselig og uforutsett stans i leveranse av nødvendig medium, som gass, vann, elektrisitet e.l., begrenset oppad til kr 750 000</li> </ul> </li> <li>- <b>Etter skade nevnt i punktene over</b>, er driftstap som følge av <ul style="list-style-type: none"> <li>- rydding, bortkjøring og destruksjon av planter</li> <li>- behandling, bortkjøring og destruksjon av vekstmedium, herunder også utbedring av matjord ved rørbrudd og påfølgende utvasking</li> <li>- rengjøring og desinfeksjon av produksjonslokaler</li> </ul>           begrenset til 10 % av forsikringssum for planteproduksjonen.         </li> <li>- <b>Naturskade</b> skade som direkte skyldes skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd - i henhold til lov om naturskadeforsikring</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Normaltapet i produksjonen</li> <li>- Tap som følge av <ul style="list-style-type: none"> <li>- vekst- og kvalitetsfeil på sluttproduktet</li> <li>- skade som viser symptomer ved mottak av kulturen</li> <li>- snø- og istyngde på veksthus</li> <li>- at det gjøres forandring på driftsmidler etter en skade</li> </ul> </li> <li>- Driftstap som skyldes svikt i strømleveransen</li> <li>- Driftstap som kan henføres til gjenoppføringstid for bygning som er lengre enn det som er normalt</li> <li>- Driftstap som følge av skade som rammer besetningens produksjonslokaler og utstyr, når <ul style="list-style-type: none"> <li>- skaden ikke er dekket av forsikringen for bygningen og/eller utstyret, eller</li> <li>- produksjonsutstyret kan forsikres med egen avbruddsforsikring</li> </ul> </li> <li>- Forebyggende tiltak utover bestemmelsen i forsikringsavtaleloven Tap som kan kreves dekket av offentlige eller private erstatningsordninger</li> <li>- Tap som andre enn sikrede er pliktig til, og har økonomisk evne til å erstatte i henhold til garanti eller annen avtale. Reises krav mot Gjensidige, kan sikrede pålegges å la spørsmålet, om det foreligger ansvar for leverandør, reparatør eller andre, prøves for retten. Gjensidige betaler kostnadene ved søksmålet</li> <li>- Naturskade på avling på rot</li> <li>- Krav fra kunder og andre tredjemenn, når kravet skyldes manglende eller forsinket/uteblitt levering av varer eller tjenester</li> </ul>
Hvilke skader/hendelser?	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Plutselig og uforutsett skade ved:</li> <li>- <b>Driftstap som følge av pålegg fra Mattilsynet gitt med hjemmel i Matloven</b> (12 måneders avbruddstid) ved påvisning av eller mistanke om</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Normaltapet i produksjonen</li> <li>- Tap som følge av <ul style="list-style-type: none"> <li>- vekst- og kvalitetsfeil på sluttproduktet</li> </ul> </li> </ul>



## Plantekultur

	Dekkes	Dekkes ikke
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- planteskadegjørere i egen plantekultur</li> <li>- påvist planteskadegjørere i annen planteproduksjon eller sykdom i annen husdyrproduksjon i Norge og den forsikrede produksjon blir omfattet av restriksjoner</li> </ul> <p>Erstatningsgrunnlaget er begrenset til 50 % av driftstapet som følge av påbudet. Avtalt egenandel fratrekkes erstatningen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- annen sykdom og biologisk skadegjørere enn planteskadegjørere det er gitt pålegg fra Mattilsynet for</li> <li>- skade eller planteskadegjørere som viser symptomer ved mottak av kulturen</li> <li>- planteskadegjørere som rammer tidligere enn 14 dager etter forsikringens / dekningsutvidelsens ikraftdato</li> <li>- Tap som andre enn sikrede er pliktig til, og har økonomisk evne til å erstatte i henhold til garanti eller annen avtale. Reises krav mot Gjensidige, kan sikrede pålegges å la spørsmålet, om det foreligger ansvar for leverandør, reparatør eller andre, prøves for retten. Gjensidige betaler kostnadene ved søksmålet</li> <li>- Krav fra kunder og andre tredjemenn, når kravet skyldes manglende eller forsinket/uteblitt levering av varer eller tjenester</li> </ul>
<b>Hvilke skader/hendelser?</b>	<p>Plutselig og uforutsett skade ved <b>avlingssvikt forårsaket av klimatiske forhold i forsikringstiden.</b></p> <p>Følgende forutsetninger gjelder for deknningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Avlingssvikten er berettiget erstatning etter Forskrift om erstatning ved produksjonssvikt i plante- og honningproduksjon .</li> <li>- Forsikringen er tegnet før vekstsesongen for den rammede kulturen starter</li> </ul> <p>Erstatningen er begrenset til avtalt prosentandel av totalt tap som følge av avlingssvikten. Driftstapet beregnes etter samme grunnlag som i statens beregningsmodell.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Normaltapet i produksjonen</li> <li>- Avlingssvikt som har sin årsak i klimatiske forhold oppstått før forsikringen trådte i kraft</li> <li>- Tap som følge av vekst- og kvalitetsfeil på sluttproduktet</li> <li>- Driftstap som skyldes svikt i strømleveransen</li> <li>- Forebyggende tiltak utover bestemmelsen i forsikringsavtaleloven</li> <li>- Tap som kan kreves dekket av offentlige eller private erstatningsordninger</li> <li>- Tap som andre enn sikrede er pliktig til, og har økonomisk evne til å erstatte i henhold til garanti eller annen avtale. Reises krav mot Gjensidige, kan sikrede pålegges å la spørsmålet, om det foreligger ansvar for leverandør, reparatør eller andre, prøves for retten. Gjensidige betaler kostnadene ved søksmålet</li> <li>- Krav fra kunder og andre tredjemenn, når kravet skyldes manglende eller forsinket/uteblitt levering av varer eller tjenester</li> </ul>

**Definisjoner**

Normaltap: Produksjonens gjennomsnittstap pr. år de siste 3 år. Ekstraordinære hendelser som for eksempel ulykke som rammer flere dyr samtidig eller sykdom som medfører pålegg fra Mattilsynet, skal ikke medregnes i normaltapet.

Skadetidspunkt: Oppdagelsestidspunkt.

**Opphør**

- Forsikringen opphører ved eierskifte.



## Sikkerhetsforskrifter - hva sikrede/bedriften må gjøre for å forebygge skade

Disse forskriftene gjelder for din bedrift. Hvis de ikke følges, kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8 og § 4-11

Gjelder for forsikringene:  Plantekultur

### Sikring av bygning og eiendeler

Gjensidige kan på forespørsel sende forskrifter gitt av andre.

#### - Bygningstekniske installasjoner

Bygningstekniske installasjoner, utstyr med videre skal føres opp eller installeres, drives og vedlikeholdes i samsvar med: Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn av 26. juni 2002, kapittel 2. Generelle krav til eier og virksomhet/bruker av brannobjekter.

Sikrede skal sørge for at det foreligger dokumentasjon fra godkjent håndverker ved nybygg, påbygg, bruksendring, ominnredning. Bygning, bygningskomponent eller maskin må ikke utsettes for større belastninger enn den er beregnet for.

#### - Elektriske anlegg og utstyr

Elektriske anlegg og elektrisk utstyr skal utføres, drives og vedlikeholdes i samsvar med:

Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (el-tilsynsloven), § 2. Elektriske anlegg skal prosjekteres, utføres, drives, vedlikeholdes og kontrolleres slik at de ikke frembyr fare for liv, helse og materielle verdier.

#### - Teknisk utstyr

Teknisk utstyr skal installeres, brukes og vedlikeholdes i samsvar med henhold til leverandørs/producents veiledning. De som betjener/vedlikeholder utstyret må være kvalifisert til dette.

#### - Snømåking

For å forebygge og begrense skade ved snøras og snøtyngde, skal snø fjernes fra tak, takrenner, vegger, verandaer og terrasser.

#### - Oppbevaring av avfall

- Innendørs oppbevaring av søppel/avfall skal kun foregå i rom av ubrennbare materialer.
- Oppbevaring av brennbar avfall uten permanent tilsyn som ligger fritt eller i container, søppelkasser, papirkurver og lignende skal plasseres slik at brann ikke kan smitte til byggverk.
- Avstand skal være minst 5 meter fra brennbar yttervegg og ikke under tak, i skur, på overdekte lasteramper eller ved vindusåpning.
- Brennbar avfall kan likevel oppbevares nærmere byggverk hvis oppbevaring skjer i lukket og låst oppbevaringsenhet konstruert slik at eventuell brann ikke kan spre seg ut av oppbevaringsenheten.
- Mobile enheter skal låses fast.

#### - Lagring

Brennbar materiale lagret utendørs skal plasseres minst 8 meter fra byggverk.

Lagre av trelast, trepaller, flis, plast, papir og lignende der høyden er over 4 meter eller areal større enn 200 m<sup>2</sup>, skal plasseres i minst 25 meters avstand til byggverk.

#### - Selvantennende materiale

Materialer som kan selvantenne, skal legges i egnede beholdere av metall med selvlukkende lokk.

#### - Sikring ved koking/steking/frityr

Sikrede må sørge for at filter og avtrekksvifte rengjøres som er angitt av produsent/leverandør, minimum hver 3. måned.

Dersom det er installert frityranslegg skal det være manuelt brannsløkkeapparat av type AF. Frityranslegg for samlet mer enn 8 liter frityrølje skal ha automatisk brannsløkkeanlegg som er egnet for sløkking av frityrbranner. Kravet gjelder ikke for virksomheter i frittliggende bygning under 100 m<sup>2</sup>.

#### - Brann og eksplosjonsfarlig stoff

Behandling og oppbevaring av brann- og eksplosjonsfarlig stoff skal være i samsvar med:

Forskrift om håndtering av brannfarlig stoff av 8. juni 2009, kapittel 2. Alminnelige bestemmelser og kapittel 3. Plikter i virksomhet med farlig stoff

Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff av 26. juni 2002, kapittel 7. Oppbevaring

Nedgravde tanker og stasjonære overgrunns oppbevaringstanker skal sikres mot lekkasje i henhold til:

Forskrift om håndtering av brannfarlig stoff av 8. juni 2009, kapittel 7. Oppbevaring.

#### - Gassanlegg

Skal prosjekteres, installeres, endres, repareres, driftes, vedlikeholdes, innmeldes og kontrolleres som beskrevet i:



Forskrift av 8. juni 2009 nr. 602 med senere utgaver, om håndtering av farlig stoff.  
Gassforbrukende utstyr som hvitevarer, oppvarmingskilder m.v. skal installeres, brukes, vedlikeholdes, installeres og kontrolleres i henhold til produsentens anvisninger.  
Forskrift med veiledning og temaveiledninger utarbeidet av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap vil til enhver tid være å finne på [www.dsb.no](http://www.dsb.no)

- **Overspenningsbeskyttelse landbruk**

Sikrede skal sørge for at hovedinntak på gården er sikret mot overspenning med godkjent overspenningsvern. Vernet skal kontrolleres hvert år (egenkontroll). Eventuelle feil skal rettes umiddelbart.

- **Brannalarm ved husdyrhold**

Brannalarmanlegg skal være installert og i bruk i henhold til Mattilsynets forskrifter om hold av husdyr.

- **Ventilasjonsanlegg for grisehus og fjørfehus**

Ventilasjonsanlegg som går i kanal over tak i grisehus og fjørfehus skal sikres mot brann på en av følgende to måter:

- Hver ventilasjonsmotor skal ha en temperaturføler tilknyttet et FG-godkjent brannalarmanlegg. Temperaturgrensen skal settes slik at alarm utløses før brannfare oppstår i motoren, eller
- Hver ventilasjonsmotor skal utstyres med en utkoblingsenhet som løser ut ved for høy temperatur i motoren. Utkoblingsenheten skal ikke kobles inn automatisk etter utfallet.

Årsaken til temperaturalarmen eller utkoblingen skal undersøkes og tiltak gjennomføres.

- **Varme arbeider**

1. Definisjon

Med varme arbeider forstås arbeider hvor det benyttes maskiner og utstyr som genererer gnister og varme som kan føre til brann. Varme arbeider omfatter bruk av åpen flamme, varmlufts-, sveise-, skjære- og/eller slipeutstyr.

2. Hvor sikkerhetsforskriften gjelder

Denne gjelder ved utførelse av varme arbeider i alle miljøer hvor det er risiko for at brann kan oppstå.

Unntatt er varme arbeider som utføres i spesielt tilrettelagte rom som en del av den daglige virksomheten. Rommet skal være skilt fra annen virksomhet som egen branncelle. Denne skal ha ubrennbare overflater.

3. Avtale med ekstern håndverker/entreprenør

Dersom varme arbeider skal utføres av ekstern håndverker/entreprenør må sikrede sørge for at sikkerhetsforskriftens krav reguleres i egen avtale eller kontrakt med denne.

4. Sikkerhetskrav

4.1 Arbeidsinstruks for utførelse av varme arbeider utgitt av Finans Norge eller tilsvarende instruks skal være utfylt og signert før utførelse av arbeidet.

4.2 Alt brennbart materiale i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være fjernet eller beskyttet.

4.3 Åpninger i gulv, vegger og tak i risikoområdet der varmt arbeid utføres skal være tettet.

4.4 Godkjent slukkeutstyr, minimum 2 stk. 6 kg pulverapparat, med minimumseffekt 34A 233B C skal være lett tilgjengelig. Ett håndslukkeapparat kan erstattes med brannslange med innvendig diameter minimum 19 mm påsatt vann frem til strålerøret.

4.5 Navngitt brannvakt skal være til stede og kontinuerlig vurdere risiko for brann under arbeidet, i pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet. Utførende kan være brannvakt der brannrisikoen vurderes som lav.

4.6 Brannvakt og utførende skal ha gyldig sertifikat for utførelse av varme arbeider fra Norsk brannvernforening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land for den type arbeid som skal utføres.

5. I tillegg gjelder følgende sikkerhetskrav ved arbeider på tak

Det er forbud mot bruk av åpen flamme på nye og tidligere tekkede tak med følgende unntak:

- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesims, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av kun ubrennbare materialer.
- dersom det er minst 60 cm avstand til åpninger, gjennomføringer, sluk, gesims, bordtakbeslag og lignende når takkonstruksjonen består av brennbare materialer og det øverste laget er beskyttet med minst 30 mm ubrennbar isolasjon.

- **Tyveri og hærverk**

Bygning, innbo og eiendeler skal være forsvarlig sikret mot tyveri og hærverk. Dører, vinduer og andre åpninger skal være lukket og låst der dette ikke strider mot bestemmelser vedrørende rømningsmuligheter for husdyr. Nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

**1. Forsikringsavtalen består av**

- forsikringsdokumentet
- eventuell avtale ved kollektive forsikringer **og reguleres også av**
- forsikringsavtaleloven (FAL)
- det øvrige lovverket

Forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkår og sikkerhetsforskrifter. Spesielle bestemmelser gjelder foran generelle bestemmelser.

**2. Norske lover og domstoler**

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen. Tvister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol.

**3. Garantiordning for skadeforsikringer**

Gjensidige er med i en garantiordning for individuelle/private skadeforsikringer som kan bidra dersom selskapet ikke har penger til å betale.

**4. Valuta**

Priser, erstatninger og renter beregnes og gjøres opp i norske kroner.

**5. Grunnpris**

Grunnprisen er et fast beløp uavhengig av forsikringsavtalens omfang. Den dekker kostnader til administrasjon og refunderes ikke ved oppsigelse i forsikringsåret.

**6. Ettårige avtaler fornyes automatisk**

Forsikringen er ettårig og fornyes automatisk for ett år av gangen dersom ikke forsikringstaker sier opp forsikringen. Gjensidige kan endre pris og vilkår hvert år ved hovedforfall.

**7. Angrerett i henhold til Angrerettloven**

Private forsikringstakere har rett til å angre på inngått avtale om kjøp av forsikring når salget har skjedd per telefon eller internett. Angrefristen er 30 dager for personforsikring og 14 dager for øvrige forsikringer. Fristen løper fra mottatt forsikringsdokument.

Melding om bruk av angrerett må gis innen utløpet av angrefristen. Forsikringen vil da bli avsluttet, og forsikringstakeren vil kun betale forsikringspremie og evt trafikksforsikringsavgift for de dagene forsikringen har vært i kraft.

**8. Tidsbegrensede forsikringer**

Forsikringer som er avtalt for en tidsbegrenset periode, opphører på avtalt utløpsdato uten ytterligere varsel.

**9. Tilgodehavende**

Opphører forsikringen i forsikringstiden, beregnes tilgodehavende for gjenstående del av forsikringstiden, så sant ikke annet er angitt i de enkelte forsikringsbevis. Dette gjelder ikke for grunnpris, se punkt 5.

Ønskes beløpet utbetalt, må kontonummer oppgis. For privatkunder må kontonummeret eies av forsikringstager. For næringslivskunder må kontonummer og forsikringstager være knyttet til samme organisasjonsnummer. Tilgodebeløp kan også overføres til annet forsikringsforhold i Gjensidige.

**10. Avtalegiro**

Betaling via AvtaleGiro forutsetter trekk i henhold til betalingsoversikten. Ved manglende trekk forfaller resterende del av årspremien til betaling

**11. Renter**

Det beregnes renter ved erstatningsoppgjør i samsvar med forsikringsavtalelovens §§ 8-4 og 18-4.

**12. Opphør ved eierskifte**

I stedet for forsikringsavtalelovens § 7-2 gjelder: Skifter den ting forsikringen er knyttet til eier, faller forsikringen bort. Gjensidige svarer likevel for forsikringstilfeller som inntreffer innen fjorten dager etter eierskiftet. Forsikringen bortfaller uansett når den nye eier har tegnet forsikring.

**13. Automatisk opphør av forsikring på registrerte kjøretøy med ansvarsforsikring**

Motorvognforsikringen på registrerte kjøretøy med ansvarsforsikring opphører automatisk ved salg, vraking, tyveri og avregistrering.

**14. Trafikksforsikringsavgift til staten**

Forsikringsselskapene er pålagt å kreve inn trafikksforsikringsavgift til staten. Trafikksforsikringsavgiften følger ansvarsforsikringen for kjøretøy, og du betaler for den perioden kjøretøyet er registrert.

**15. Gjensidiges rett til å si opp forsikringen**

Gjensidige kan si opp forsikringen ved manglende betaling, feil eller manglende opplysninger samt ved særlige forhold. I tillegg kan Gjensidige si opp forsikringen dersom forsikringstaker går konkurs eller etter en skade, så sant oppsigelse er rimelig. Dette gjelder ikke livsforsikringer.

**16. Svik**

Ved svik opphører både rett til erstatning og refusjon av innbetalt beløp, og alle forsikringsavtaler kan sies opp med øyeblikkelig virkning. Allerede utbetalte erstatningsbeløp kan kreves tilbakebetalt.

**17. Krig og alvorlige uroligheter**

Forsikringen dekker ikke skade på person og ting som skyldes

- krig eller alvorlige uroligheter i Norge
- krig eller alvorlige uroligheter i utlandet dersom forsikrede reiser inn i, eller tar opphold i, et område med krig eller alvorlige uroligheter – hvis ikke annet er avtalt skriftlig
- deltakelse i krig

På person-, motorvogn- og reiseforsikringer dekker Gjensidige likevel skade på person og ting som skyldes

- krig eller alvorlige uroligheter i utlandet dersom forsikrede allerede befinner seg i et område når det bryter ut krig eller alvorlige uroligheter. Forsikringen gjelder da i inntil 6 uker fra dette tidspunkt.

**18. Skade ved terrorhandlinger**

Ved terrorhandling er Gjensidiges samlede erstatningsansvar overfor alle kunder og andre kravstillere begrenset til kr 1 milliard pr. skadehendelse. Alle skader som inntreffer innenfor et tidsrom på 48 timer, regnes som samme hendelse. Overstiges fastsatt grense pr. hendelse, vil erstatningen bli redusert forholdsmessig.



For følgende objekter/interesser dekkes uansett ikke skade som direkte eller indirekte er en følge av terrorhandling:

- Dammer, tunneler, broer, flyplasser, jernbanestasjoner, kraftverk, bygninger med mer enn 25 etasjer
- Objekter/interesser utenfor Norden

Begrensningene over gjelder ikke for reiseforsikring eller personforsikringer - eller for personskade som går inn under Bilansvarsloven eller Lov om yrkesskadeforsikring.

Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser - og som forstås å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt.

#### 19. Farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser m.m.

For personskade under Bilansvarsloven og Lov om yrkesskadeforsikring samt på reise- og personforsikringer dekker Gjensidige skade eller tap som følge av farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser, skade eller tap forårsaket av raketter, atomvåpen eller radioaktiv stråling.

For reise- og personforsikringer gjelder følgende begrensning:

Ved skade forårsaket av atomvåpen eller radioaktiv stråling, er samlet erstatningsansvar overfor alle kunder og kravstillere begrenset til kr 500 millioner pr. skadehendelse. Alle skader som skyldes samme hendelse eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, regnes som én skadehendelse.

For øvrige forsikringer dekkes ikke slike skader/tap.

#### 20. Jordskjelv og vulkanutbrudd

Gjensidige dekker tap eller skade som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med jordskjelv eller vulkanske utbrudd for:

- personforsikringer med unntak av ulykkeskade som følge av jordskjelv i Norge
- reiseforsikringer
- personskade under Bilansvarsloven
- personskade under Lov om yrkesskadeforsikring

For øvrige forsikringer dekkes ikke tap eller skade, og økning i tap eller skade, ved jordskjelv og vulkanutbrudd.

#### 21. Områder som er underlagt sanksjoner fra FN eller EU

Enhver erstatningsplikt - og andre forpliktelser overfor den forsikrede eller andre rettighetshavere under forsikringen - bortfaller dersom oppfyllelse av forpliktelsen medfører brudd på regelverk som gjennomfører bindende vedtak fattet av FNs Sikkerhetsråd eller restriktive tiltak vedtatt av EUs råd.

#### 22. Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister – FOSS

Alle skader som meldes et forsikringsselskap, kan registreres i Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister. Når et forsikringsselskap melder en skade til registeret, får selskapet automatisk oversikt over fødsels-, organisasjons- og saksnummer, bransjekode, selskap, skadetype, dato og saksbehandlers initialer for alle skader som tidligere er

meldt på samme kunde - også skader i andre forsikringsselskap. Registrerte skader slettes etter 10 år.

Forsikringstaker har innsynsrett ved skriftlig henvendelse til FINANS NORGE, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo eller: [firmapost@fno.no](mailto:firmapost@fno.no)

#### 23. Register over livsforsikringer og pensjonsavtaler

Finansnærings Servicekontor har et register over alle livsforsikringer og pensjonsavtaler slik at forsikrede og etterlatte lettere skal finne opplysninger. Det er registrert navn, fødselsnummer, referansenummer og navnet på finansinstitusjonen.

Forsikringstaker kan få innsyn eller reservere seg mot å stå i registeret ved å henvende seg til FNO Servicekontor, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo.

Se også [norskpensjon.no](http://norskpensjon.no)

#### 24. Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier samt spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller Gjensidige krever det. Skjønnets verdifastsettelse er øvre grense for Gjensidiges erstatningsansvar.

Sikrede eller Gjensidige kan kreve erstatningen fastsatt ved skjønn, for fysisk skade på følgende gjenstander:

- Motorvogn, inkludert tilhenger
- Arbeidsmaskin
- Skip og båt
- Bygning
- Innbo, eiendeler og driftsløsøre
- Driftstap inkludert husleietap
- Verdigjenstander

Med unntak av driftstap og husleietap skal skjønnen bare omhandle den fysiske skaden på den forsikrede gjenstanden, ikke andre krav i anledning skaden.

Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Dersom en av partene ønsker det, kan det velges særskilt skjønnsmann for bestemte ting ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den andre om sitt valg, plikter den andre innen en uke etter at underretning er mottatt, å meddele om hvem som velges. Før skjønnen velger skjønnsmennene en oppmann. Hvis en av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet har inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnen foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsavtalen. Skjønnsmennene foretar verdsettelsen og besvarer spørsmålene ved avbruddstap uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som



skjønnsmennenes ansettelse medfører.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnet bæres med en halvpart på hver. Ved skjønn overfor privatkunder som gjelder tingskade knyttet til privat forsikring, hvor det er Gjensidige som krever skjønn, betaler Gjensidige alle skjønnskostnader. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

#### 25. Informasjon om behandling av personopplysninger

Behandling av dine personopplysninger er nødvendig for å inngå og oppfylle forsikringsavtalen vi har med deg. Opplysningene behandles ved fornyelse av avtalen, ved skadebehandling og oppgjør og for å administrere kundeforholdet. Vi behandler også dine personopplysninger med grunnlag i vår berettigede interesse. Dette gjelder ved kundeoppfølging og markedsføring, ved markeds- og kundetilfredshetsundersøkelser, ved utvikling av nye og eksisterende tjenester og når vi logger besøk på våre nettsider

Ved klagebehandling, regresskrav og rettslige prosesser, vil vi behandle dine personopplysninger med formål å fastsette, gjøre gjeldende og forsvare et rettskrav. Vi behandler også personopplysninger på grunn av andre rettslige forpliktelser som påhviler foretaket som følge av annen lovgiving.

Dersom behandlingen gjelder særlige kategorier av personopplysninger, som helseopplysninger og opplysninger om fagforeningsmedlemskap som er nødvendig for å inngå avtalen, vil vi be om ditt samtykke til dette.

Automatiserte individuelle avgjørelser brukes ved kjøp av forsikring, og ved skadebehandling. I slike avgjørelser kan profilering inngå. Dersom resultatet av automatiserte individuelle avgjørelser påvirker deg i betydelig grad så har du i noen tilfeller rett til manuell inngripen. I de tilfeller dette gjelder vil du bli informert.

Gjensidige kan gjøre dine personopplysninger tilgjengelige for andre for eksempel internt i konsernet, til tjenesteleverandører og samarbeidspartnere, forsikringsformidlere, andre forsikringsselskaper og til forsikringsselskapenes fellesregistre. Dette gjøres kun i den grad dette er tillatt etter gjeldende lovgivning og ikke i strid med vår taushetsplikt. Der utleveringsplikt til offentlige myndigheter går foran taushetsplikten, vil vi også kunne utlevere personopplysninger uten ditt samtykke.

Dine personopplysninger behandles så lenge du har en forsikring hos oss. Etter at en avtale med oss er sagt opp vil vi lagre opplysningene frem til foreldelsesfrister for de aktuelle produktene er utløpt på grunn av muligheten for fremtidige erstatningskrav som kan tilbakeføres til avtaleforholdet.

Personopplysningsloven gir deg større kontroll over egne personopplysninger. Dette betyr blant annet at du har rett til å be om innsyn, korrigerings eller sletting av dine personopplysninger. Du har i visse tilfeller også rett til å protestere mot behandlingen og rett til å kreve behandling begrenset. Du kan motsette deg behandling knyttet til direkte markedsføring og der behandling er basert på

samtykke kan du tilbakekalle dette. Du har også rett til å få utlevert personopplysninger du har gitt om deg selv, og du har rett til å klage til tilsynsmyndigheter. Du utøver dine rettigheter gjennom eget innlogget område, eller ved å henvende deg skriftlig til oss.

Behandlingsansvarlig er Gjensidige Forsikring ASA, Norge, Schweigaards gate 21, 0191 Oslo, org.nr. 995 568 217. Kontaktadresse er: Gjensidige Forsikring ASA, Postboks 700 Sentrum, 0106 Oslo.

Du kan også kontakte vårt personvernombud på personvernombudet@gjensidige.no eller skriftlig til: Gjensidige Forsikring ASA, v/ Personvernombudet, Postboks 700 Sentrum 0106 Oslo

Du finner vår fullstendige personvernerklæring på [www.gjensidige.no](http://www.gjensidige.no), eller du kan få den tilsendt ved å sende inn en skriftlig henvendelse til oss.





## Produksjon Kulturer

I stedet for Forsikringsavtaleloven § 6-1 gjelder:

### Skademelding og bekreftelser

- Skade skal snarest meldes Gjensidige
- Brann, tyveri, og hærverk skal i tillegg meldes politiet

### Alternative oppgjørsmåter, høstet kultur

Gjensidige avgjør om skaden skal erstattes ved kontantoppgjør, reparasjon eller ved at Gjensidige gjenanskaffer tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ting. Gjensidige har rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes. Erstatningen utbetales i takt med reparasjon/gjenanskaffelse.

Eiendomsretten til varer som er skadet eller kommet til rette Gjensidige har rett til å overta en skadet ting når det er utbetalt erstatning som for totaltap. Kommer en ting til rette etter at erstatning er utbetalt, har sikrede rett til å beholde tingen mot å tilbakebetale erstatningsbeløpet.

### Gjensidiges ansvar overfor panthaver og konkursbo

- er begrenset til det laveste av følgende to beløp:
- Nedgangen i tingens omsetningsverdi som følge av skaden.
  - Vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthavere betyr tingen i denne sammenheng panteobjektet i sin helhet.

Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor, uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

### Gjensidiges overtagelse av panterett

Er Gjensidige ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eier, inntre Gjensidige i panthavers rett i den utstrekning Gjensidige betaler erstatning til panthaver.

### Erstatningsberegning

#### Kulturer i produksjon

Ved tap av planter og planteprodukter erstattes skaden som driftstap.

#### Høstet kultur

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstakeren.

Maksimal erstatning er gjenanskaffelsesprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden.

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnader til reparasjon/gjenanskaffelse til samme eller vesentlig samme stand som umiddelbart før skaden inntraff. Prisene på skadedagen legges til grunn.

Følgende tas hensyn til i beregningen:

Utgifter til forundersøkelser, adkomst og istandsettelse erstattes.

Netto påløpte offentlige avgifter ved utbedring av skaden erstattes.

For ting som ikke lenger er i bruk eller er ukurante, settes erstatningen ikke høyere enn omsetningsverdien før skaden inntraff, etter fradrag av kostnadene til klargjøring for salg. For solgte varer benyttes kontraktsprisen.

### Driftstap

Driftstapet settes til differansen mellom resultatet av driften som ville ha vært oppnådd i ansvarstiden uten skade og resultatet av driften etter skade.

Driftstapet beregnes på grunnlag av opplysninger fra virksomhetens regnskap. Dersom virksomhetene er nystartet, benyttes offentlige normtall som referansetall. Ved tap av enkelt dyr foretas beregningen ved regnskapsårets slutt.

### Resultat av driften uten skade

- Ved beregning av resultatet av driften som ville vært oppnådd i ansvarstiden uten skade, skal resultatet av driften i et relevant foregående tidsrom (sammenligningsperioden) som gjenspeiler virksomhetens drift legges til grunn.
- Driftsresultatet justeres dersom konjunkturer, salgsmuligheter, priser og produksjonsmetoder eller andre driftsforhold er annerledes i ansvarstiden enn i sammenligningsperioden.

### Resultat av driften etter skade

- Sikrede må medvirke til at resultatet av driften i ansvarstiden blir så godt som mulig ved for eksempel utbedring, gjenanskaffelse, flytting til annet lokale, midlertidig omlegging eller innstilling av driften. Gir Gjensidige bestemte anvisninger, må disse følges.
- Kostnader som er nødvendige for redusert omsetning/produksjon, tas med ved beregning av resultatet av driften.
- Medfører slike kostnader nytte utover ansvarstiden, tas bare med det som forholdsmessig er innenfor ansvarstiden.
- I beregningen av driftstapet gjøres fradrag for innsparte kostnader.
- Er Gjensidiges samtykke ikke innhentet på forhånd, regnes kostnader bare med i den utstrekning de påviselig har redusert driftstapet.
- Ved pålagt sanering gjøres det fradrag for eventuell verdiforringelse før skaden på grunnlag av bygningens/bygningsdelens/komponentens
  - brukstid i forhold til forventet levetid.
  - tekniske tilstand.

### Underforsikring

Forsikringssummen må være større eller lik sum driftsinntekter for den forsikrede produksjonen. Dersom forsikringssummen er lavere, erstattes en så stor del av driftstapet som tilsvarer forholdet mellom forsikringssum og sum driftsinntekter.

Det er sum driftsinntekter for siste kjente regnskapsår ved forsikringens hovedforfall før skaden som skal benyttes ved beregning av underforsikring. For nystartet produksjon benyttes budsjett.

### Ansvarstid

Ansvarstiden begynner når skaden hindrer driften, senest 12 måneder etter skadetidspunktet.



Medfører streik, lockout eller annen form for force majeure at utbedringen eller gjenoppføringen etter skaden hindres, forskyves ansvarstiden tilsvarende, men ikke utover 12 måneder regnet fra skadetidspunktet.

**Egenandel**

Avtalt egenandel trekkes fra erstatningsoppgjøret. Når egenandelen er angitt i prosent, beregnes denne av forsikringssummen (sum driftsinntekter siste regnskapsår). Egenandelen gjelder for ett år av gangen og følger forsikringsåret.

**Hva grov uaktsomhet og forsett fra andre betyr for sikrede**

Forsikringen dekker ikke:

- Skade som daglig leder eller eiere har voldt forsettelig
- Skade som daglig leder, eiere eller personer som utfører arbeid av ledende art, ansvarshavende for det skadeforebyggende arbeid, eller andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, har voldt ved grov uaktsomhet.

Det kan under hensyn til skyldgraden og omstendighetene for øvrig avgjøres av Gjensidige om det skal erstatte en del av skaden.

**Utbetaling av erstatning**

Erstatning utbetales når Gjensidige har innhentet de opplysninger og foretatt de undersøkelser som er nødvendige for å vurdere erstatningskravet. Erstatning ved bortkomst utbetales tidligst 1 måned etter at skaden er meldt Gjensidige, meldt politiet og annonsert.